

# Spis treści

|                                                                                             |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Przedmowa .....                                                                             | 9   |
| 1. Przeciw „mumifikacji” Europy? Awangarda, alienacja, kontrpiśmienność. Wprowadzenie ..... | 17  |
| 2. „Czarodziejskie znaki”. Themersonowie a pismo i cywilizacja .....                        | 37  |
| Pismo i cywilizacja .....                                                                   | 42  |
| Polskie kampanie alfabetyzacji .....                                                        | 49  |
| Walka z „ciemnotą” .....                                                                    | 59  |
| Chłopskie pisanie .....                                                                     | 63  |
| „Dzieci proletariackie” .....                                                               | 67  |
| Międzywojenny obowiązek szkolny .....                                                       | 83  |
| „Czytajcie!” – problemy międzywojennej alfabetyzacji .....                                  | 95  |
| „Smutno się pastuszkami rodzić” .....                                                       | 99  |
| Pismo versus obraz .....                                                                    | 104 |
| 3. „Pisownia z gruntu prosta i ściśle fonetyczna”. Futuryzm a ortografia .....              | 119 |
| Paniki ortograficzne .....                                                                  | 121 |
| „Trujące grzyby” futuryzmu .....                                                            | 132 |
| „Posiew bolszewizmu” .....                                                                  | 136 |
| Futuryzm i żydowskość .....                                                                 | 143 |
| Polska wielojęzyczna .....                                                                  | 146 |
| W stronę mowy .....                                                                         | 152 |
| Ortografia, naród, nowoczesność .....                                                       | 162 |
| Reformy i spory ortograficzne .....                                                         | 167 |
| Metodyka ortograficzna .....                                                                | 172 |
| W poszukiwaniu mowy polskiego ludu .....                                                    | 184 |
| Lud jako mit polskiej nowoczesności .....                                                   | 187 |
| Lud, inteligencja, elita .....                                                              | 194 |

|                                                                                    |     |
|------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 4. „Więcej sportu, miłości płciowej, nauk ścisłych”. Futuryści a biopolityka ..... | 197 |
| W stronę młodości .....                                                            | 200 |
| W stronę dziecięcej wyobraźni? .....                                               | 211 |
| Higiena i praca .....                                                              | 218 |
| W stronę sportu .....                                                              | 223 |
| Państwo, naród, eugenika .....                                                     | 227 |
| Eugenicy a imigranci, analfabeci i tzw. „rasy niższe” .....                        | 243 |
| Polityka populacyjna: eugenicy versus awangarda .....                              | 250 |
| 5. „Zaczęliśmy czernić papier”. Pisanie automatyczne, grafologia, awangarda .....  | 261 |
| Świadomość, ciało, nawyk .....                                                     | 264 |
| Pisanie świadome / pisanie nieświadome .....                                       | 274 |
| Grafologia i kryminologia: pismo jako lustro myśli .....                           | 279 |
| Polskie koleje grafologii .....                                                    | 285 |
| Lombroso i początki kryminologii .....                                             | 290 |
| Grafologia i psychoanaliza .....                                                   | 298 |
| Schermann i „tajemnica duszy w piśmie ludzkim” .....                               | 301 |
| Grafologia na usługach wymiaru sprawiedliwości .....                               | 307 |
| Między świadomym i nieświadomym .....                                              | 315 |
| Pismo a głos, mowa, pogłosy .....                                                  | 318 |
| Pisanie spirytystyczne .....                                                       | 319 |
| Zakończenie .....                                                                  | 323 |
| Bibliografia .....                                                                 | 329 |
| Indeks nazwisk .....                                                               | 347 |